

Novemberi teendők a kertben (I. rész)

A kedvelt növényeinket november elején már ideális bevinni a telettétőhelyére vagy a lakásba. Miért van szükség a növények telettetésére? Számos szeretett dísnövényünk a mediterrán és trópusi éghajlatról származik, így a nálunk lévő hidegebb, fagyosabb telek kárt okozhatnak a növény részeiben. Leginkább a gyökérzet, valamint a lágy növényi alkotórészek vannak kitéve a hideg és a fagyás veszélyének. A telettetés időpontját az időjárás folyamatos monitorozásával tudjuk meghatározni, de emellett ismernünk kell a növények hidegtűrőképességét is. Ezeket a tényezőket azért fontos figyelembe venni, mert a különböző növényeknek más-más a hideggel szembeni ellenálló képessége.

Mielőtt bevinnénk a növényeket nézzük át őket alaposan, hogy van-e rajta kártevő (pl.: pajzstetű), vagy, amennyiben fertőzés gyanúja áll fenn, akkor távolítsuk el az adott beteg részeket. A növények téli menedékének választott helység többféle lehet. Lehetőség van a pincében, télikertben, növényházban is átteleltetni a növényeket. A legfontosabb a telettető hely kiválasztásánál, hogy zárt és fagymentes (ideális a +5 és +10 °C körüli hőmérséklet), szélvédett legyen. Ezen szempontok mellett a fényellátottság szerepe is lényeges, minél világosabb helyet keressünk a növények számára. Manapság már vannak olyan kertészeti áruházak, akik vállalják a nagyobb növények téli tárolását, így ezzel mentesítik a növénytulajdonost az ezzel kapcsolatos feladatok alól. Amennyiben csak a lakásban tudjuk megoldani a növényeink téli tárolását, akkor válasszuk erre a célra a leghűvösebb szobát. A mediterrán térségből származó növények (pl.: citrusfélék, leander, murvafürt) nem kedvelik a lakásunk meleg, száraz levegőjét, így a fűtőtesttől távolabbi helyre tegyük őket. Mindemellett napi két páráztatás ajánlott. Lényeges teendő, hogy a növények öntözéséről ne feledkezzünk meg a betárolás után sem! Főként akkor nagyon ajánlatos odafigyelni a locsolásra, amikor már a hőmérséklet (legfőbbképpen tavasz kezdetén) emelkedik. Ilyenkor a talaj nedvességtartalma már csökken és ebből kifolyólag a gyökérzet könnyen kiszáradhat.

Az ősze elvirágzott dísnövények (pl.: kardvirág, kána, begónia, üstököslihim, kála) hagymáinak vagy gumóinak a felszedési ideje a növény virágzási idejétől is függ. Én általában a fagyok beállta előtt – november eleje környékén – szoktam ezeket a munkálatokat elvégezni. Célszerű egy szárazabb, napsütéses napon végrehajtani ezeket a folyamatokat. A kiásást követően szedjük le róluk a nedves földet, esetleg sarat. Ezt követően helyezük őket egy szitára, rostára, vagy egy jutazsákra is kiteríthetjük annak érdekében, hogy megszáradjanak. A hagymák esetében az elhalt burokleveleket távolítsuk el. Fontos, hogy csak az ép hagymákat és gumókat raktározzunk el. Tárolás szempontjából ajánlatos faládát alkalmazni, amelybe homokágyat képezve, egymás mellé úgy helyezük a hagymákat, gumókat, hogy azok ne érintkezzenek egymással. A telettetésnél alapvető szempontnak számít, hogy a helyiség sötét és száraz legyen. Erre a célra ideális lehet egy olyan pincehelyiség, amelynek a hőmérséklete +10 °C körül van. A telettetés folyamán érdemes időközönként átnézni a hagymákat és gumókat, mivel a tárolás során akár a szürkepenész is károsíthat. Amennyiben beteg darabot találunk azt azonnal vegyük ki a többi közül, ugyanis a többi virághagymát, virággumót is meg tudja fertőzni. Sok helyen balkonon, teraszon cserepekben, dézsákban díszelnek ezek a növények. Ilyen esetben nem célszerű kiszedegetni a hagymákat, gumókat az edényekből, hanem a

fal mellett szorosan, hungarocell lapokra helyezve (esetleg körbe is lehet rakni) át tudják vészteni a téli hidegeket.

A kertkedvelők körében sokszor felmerül az a kérdés, hogy mikor érdemes az utolsó fűvágást elvégezni. A gyepterület utolsó nyírását a legvégső esetben november 15.-ig ajánlott befejezni. Úgy kell ütemezni ezeket a gyepápolási műveleteket, hogy a fűnyírás utáni 3-5 napban a fű növekedése ne legyen nagyon intenzív, sőt akár az a legjobb, ha ebben az időszakban valamelyest megáll a növekedésben. Ez az állapot csak akkor következhet be, ha a nyírás után alacsonyabb hőmérsékletű napok következnek, úgyhogy érdemes nyomon követni az időjárását. Ügyelni kell arra, hogy fagypont alá ne menjen a hőfok a vágást követően. Amennyiben a fűvágás után magasabb hőmérsékletű napok következnek, akkor a fű erős ütemben kezd növekedni. Ebből az következhet, hogy a megnyúlt fűszálakat a későbbi hó és a nagyobb fagyok károsíthatják (pl.: a fűszálak megtörhetnek). A vágási magasság ne legyen kisebb, mint 45 mm. Ezekhez a gyepápolási folyamatokhoz az Oleo-Mac akkumulátoros fűnyírót ajánlanám. Ezeket a gépeket önjáró és tolós kivitelben is be tudjuk szerezni. Miért is érdemes az akkumulátoros Oleo-Mac kertészeti gépeket választani? A könnyű kezelhetőség mellett nagyon fontosnak tartom a minimális zajkibocsátást. Mindezek felett számomra a leglényegesebb, hogy az akkumulátoros fűnyíróknak zéró kipufogógáz kibocsátásuk van, így ezzel is hozzájárulunk a környezetünk védelméhez.

A novemberi második számunkban a gyógynövények őszi szaporításáról, a torma és sütőtök betakarításáról és tárolásáról is szót ejtünk.

Herbert Gyula

kertészmérnök